

Bestuurs- verslag

2019

 de PI-scholen
meer dan onderwijs

Voorwoord

Dit is het bestuurlijk jaarverslag van Stichting Levvel PI-scholen te Duivendrecht. In dit jaarverslag wordt publieke verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid, de besteding en inzet van middelen in 2019.

In het bestuursverslag vindt u de financiële en niet-financiële verantwoordingsgegevens, die op grond van wettelijke bepalingen door het bevoegd gezag van de bekostigde scholen moeten worden opgesteld en worden ingediend bij het ministerie van OCW. De Jaarstukken gaan vergezeld van een goedkeurende controleverklaring van een onafhankelijke accountant PWC.

Stichting Levvel PI-scholen is opgericht per 1 juli 2020 en heeft de onderwijsactiviteiten overgenomen van Stichting de Bascule. In verslagjaar 2019 waren de scholen nog onderdeel van Stichting de Bascule, in dit verslag zal daar nog naar verwezen worden.

De PI-scholen bieden speciaal onderwijs aan leerlingen met psychiatrische en/of ernstige gedragsproblemen. Speciaal onderwijs en behandeling vinden geïntegreerd dan wel in nauwe afstemming plaats. Het gaat om kinderen die veel, soms heel veel, van zichzelf, van hun ouders, van hun leerkrachten en van hun behandelaars vragen. De teams van de PI-scholen hebben in 2019 opnieuw alles gegeven om er voor deze kinderen “te zijn”. Om ze, ondanks hun belemmeringen, vooruit te helpen. Ook in 2020 zijn vooral deze mensen nodig om Passend Onderwijs tot een succes te maken.

We kunnen het jaar weer afsluiten met vertrouwen in de toekomst.

René Hendriks
Algemeen directeur Stichting Levvel PI-scholen

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Het schoolbestuur	3
1.1. Organisatie	3
1.2. Profiel	5
1.3. Dialoog	6
2. Verantwoording beleid	7
2.1. Onderwijskwaliteit	7
2.2. Huisvestingsbeleid	7
2.3. Personeelsbeleid	7
3. Financiële informatie	10
3.1 Inleiding	10
3.2 Analyse baten en lasten	10
3.3 Toelichting op de staat van baten en lasten	11
3.4 Investerings	11
3.5 Analyse van de jaarcijfers t.o.v. de begroting	11
3.6 Kengetallen en financiële positie	11
3.7 Kasstromen	12
3.8 Financieringsbehoeften	13
3.9 Treasury	13
4. Continuïteitsparagraaf	13
4.1 Personele bezetting en leerlingaantallen	14
4.2 Meerjarenbalansprognose	14
4.3 Meerjarenexploitatieprognose	15
4.4 Risico's en risicobeheersing	16
4.5 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	16
Bijlage 1: Verslag van het toezichthoudend orgaan	18

1. Het schoolbestuur

1.1. Organisatie

Contactgegevens

- Naam schoolbestuur: Stichting Levvel PI-scholen
- Bestuursnummer: 41448
- Adres: Rijksweg 145, 1115 AP Duivendrecht
- Telefoonnummer: 020 70 595 20
- Email: info@pi-scholen.nl
- Website: www.pi-scholen.nl

Contactpersoon

- Naam contactpersoon: Frank van Schagen, directiesecretaris
- Telefoonnummer: 020 70 595 20

Overzicht scholen

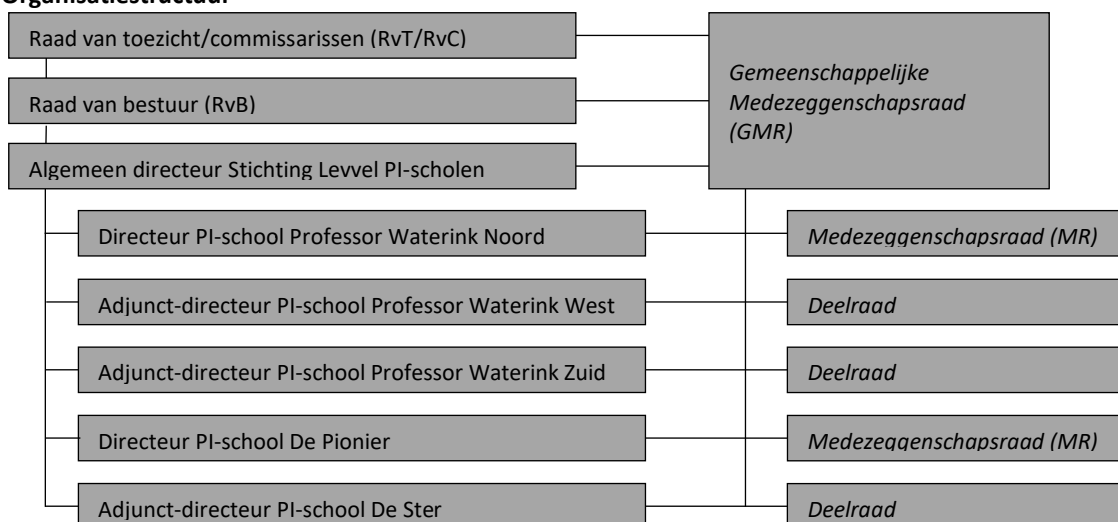
Naam school	BRIN	Website	Scholen op de kaart
PI-school Professor Waterink Noord	05XA00	www.piwaterinknoord.nl	www.scholenopdekaart.nl/10249
PI-school Professor Waterink West	05XA01	www.piwaterinkwest.nl	www.scholenopdekaart.nl/10250
PI-school Professor Waterink Zuid	05XA03	www.piwaterinkzuid.nl	www.scholenopdekaart.nl/10252
PI-school De Pionier	23FA00	www.pidepionier.nl	www.scholenopdekaart.nl/6311
PI-school De Ster	23FA01	www.pidester.nl	www.scholenopdekaart.nl/10253

Juridische structuur

Stichting Levvel PI-scholen, KvK 78436958, waarvan het bestuur wordt gevormd door de topstichting Levvel, KvK 70515891.

Na de bestuurlijke fusie tussen Spirit en de Bascule per 31 december 2017 zijn wij ook juridisch gefuseerd per 1 juli 2020. Per 1 juli 2020 houdt Stichting de Bascule op te bestaan en worden de zorgactiviteiten ongewijzigd voortgezet in de nieuwe stichting Levvel. Gelijktijdig met de juridische fusie per 1 juli 2020, Stichting Levvel PI-scholen opgericht waarin de onderwijsactiviteiten van de Bascule zijn ondergebracht. De banken en de financiers hebben ingestemd met deze juridische fusie.

Organisatiestructuur

Governancecode, functiescheiding en managementstatuut

In [Code Goed Bestuur in het primair onderwijs](#) zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. Het bestuur handhaaft deze code.

Er is sprake van organieke scheiding (one-tier) van de functies van bestuur en intern toezicht.

Het managementstatuut van het bestuur is te vinden op www.pi-scholen.nl/downloads.

Bestuur en nevenfuncties

Mevrouw Ir. M.A. Verhoef, bestuurder Spirit en bestuurder de Bascule:

- Lid raad van toezicht Wageningen University & Research
- Lid raad van toezicht Nederlands Jeugdinstituut
- Lid auditcommittee Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Lid auditcommittee Sociale Verzekeringsbank
- Lid Externe Commissie Integriteit Belastingdienst
- Voorzitter Associatie voor Jeugd

Mevrouw drs. N.D. de Koning, bestuurder Spirit en bestuurder de Bascule:

- Penningmeester Mary Cover Jones stichting

Intern toezichtsorgaan en nevenfuncties

Mevrouw mr. E.G.M. Huyzer (1961), voorzitter tot 1 juli:

- Lid korpsleiding Politie

De heer drs. R. Akkerman (1960), voorzitter vanaf 1 juli:

- Lid raad van bestuur Treant zorggroep
- Lid raad van toezicht Warande
- Lid raad van toezicht stichting Burgerweeshuis
- Voorzitter raad van bestuur stichting Pro Persona GGZ

De heer D.G.A. Royaards (1955):

- Algemeen directeur Naevelstate Holding B.V.

De heer Emr. Prof. dr. J.A. Swinkels (1950):

- Psychiater/psychotherapeut n.p. Amsterdam UMC
- Voorzitter Medisch Ethische ToetsingsCommissie Amsterdam UMC locatie AMC
- Vertrouwenspersoon Amsterdam UMC locatie AMC
- Voorzitter Stichting Breukvlakken
- Voorzitter raad van toezicht ADHD Centraal
- Secretaris Stichting Petrus Camper Instituut
- Nevenfunctie T(w)o Connect Executive Search

De heer drs. J.A. Kamps (1952), oa.:

- Voorzitter raad van toezicht Kröller Müller Museum
- Voorzitter raad van commissarissen Happy Nurse
- Voorzitter raad van toezicht Van Spaendonck Foundation
- Voorzitter bestuur SNPI
- Lid raad van toezicht Verweij Jonker Instituut
- Lid centrale raad Kamer van Koophandel
- Lid van de RvT van Openbare Bibliotheek Rotterdam
- Lid Veroz: platform in de gezondheidszorg

Mevrouw mr. A. Oswald (1968):

- Officier van Justitie/Teamleider Amsterdam Landelijk Parket

Mevrouw Prof. dr. F.E. Scheepers (1969), tot 1 juli:

- Hoofd afdeling Psychiatrie UMC Utrecht
- Hoogleraar Innovatie in de GGZ UMC Utrecht
- Lid raad van toezicht Parnassia Groep

De heer drs. O. Ramadan (1976), vanaf 1 juli:

- Directeur Amdaya B.V.
- Directeur EU Radicalisation Awareness Network (RAN)
- Lid raad van toezicht van de Universiteit van Amsterdam
- College van bestuur voor Sophia Scholen

Mevrouw mr. A.R. Creutzberg (1965), vanaf 1 juli:

- Senior rechter rechtbank Midden-Nederland
- Plaatsvervangend voorzitter Raad van Discipline, tuchtrechtcollege voor advocaten, in het ressort Arnhem-Leeuwarden
- Lid van de commissie van beroep voor het Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Stichting Level heeft een raad van toezicht die toeziet op de gehele stichting, dus ook op Stichting Level PI-scholen. De besluitvorming van de raad van toezicht vindt, behalve in bijzondere gevallen, plaats tijdens de eigen vergaderingen. De raad van bestuur met één of meer leden van het directieteam zijn in beginsel altijd aanwezig bij de vergaderingen van de raad van toezicht. De raad van bestuur bereidt deze vergaderingen voor in overleg met de voorzitter van de raad van toezicht. Agendapunten worden schriftelijk en met onderbouwing geagendeerd.

De raad van toezicht heeft een auditcommissie, in het bijzonder belast met het toezicht op de interne beheersing, de financiële verslaglegging en de naleving van relevante wet- en regelgeving. Bij de vergaderingen van de commissie is altijd de raad van bestuur aanwezig. Minimaal één keer per jaar is ook de externe accountant aanwezig. De auditcommissie vergadert doorgaans twee weken voor de vergadering van de raad van toezicht en behandelt dan meer diepgaand te behandelen agendapunten met een bedrijfseconomische component, waarbij de voorzitter van de auditcommissie hierover terug rapporteert aan de raad van toezicht.

De raad van bestuur en de raad van toezicht worden betaald uit de algemene middelen van Stichting Level en worden daar in de jaarrekening verantwoord. In de jaarverantwoording scholen zijn de bezoldigingen niet opgenomen. Bij de stichting is geen sprake van uit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

Het bestuur hanteert de zorgbrede governancecode van de brancheorganisaties zorg, gebaseerd op het model van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorginstellingen (NVTZ). Het bestuur voldoet ook aan de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs.

Het jaarverslag van het toezichthoudend orgaan is te vinden in bijlage 1.

(Gemeenschappelijke) medezeggenschap

De medezeggenschapsstructuur van de PI-scholen sluit aan bij de managementstructuur. De hoofdlocaties Professor Waterink Noord en de Pionier hebben elk een medezeggenschapsraad, die overlegt met de directeur over zaken die die locaties betreffen. De nevenvestigingen Professor Waterink West, Zuid en De Ster hebben elk een deelraad, die overleg voert met de adjunct-directeur van de locatie.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) van de PI-scholen biedt plaats aan vijf personeelsleden (een per locatie) en een gelijk aantal ouderleden. De GMR overlegt meerdere malen per jaar met de algemeen directeur, en soms met de raad van bestuur. Met de raad van toezicht, alhoewel een wettelijke verplichting sinds 2017, vindt nog geen regelmatig overleg plaats.

Het jaarverslag van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad is te vinden op www.pi-scholen.nl/downloads.

1.2. Profiel

Missie en visie

De PI-scholen, scholen voor speciaal onderwijs, zijn onderdeel van de Bascule, academisch centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Missie van de Bascule is zorgen dat kinderen en jongeren met psychiatrische problemen in Amsterdam en omstreken weer een toekomst hebben, zoveel mogelijk binnen hun natuurlijke leefomgeving (gezin, school en vrijetijdsbesteding).

Wij kiezen er zeer nadrukkelijk voor om de aloude pedologische functies te blijven uitvoeren en zelfs te verstevigen. Vrij vertaald naar de huidige tijd betekent dit:

1. dat we maatwerk leveren; elk kind een aangepast programma bieden, dat we ver gaan in het aanpassen van het onderwijs aan de behoeften van het kind;
2. dat we competentie- en ontwikkelingsgericht werken op de grens tussen onderwijs en zorg, waarbij we zoveel als nodig samenwerken met instellingen op het gebied van jeugdzorg en ggz, maar ook met ouders;
3. dat we ons baseren op de nieuwste wetenschappelijke inzichten, en aan die inzichten bijdragen;
4. dat we toonaangevend zijn; anderen laten delen in onze kennis en expertise.

Wij geloven dat zeer specialistisch onderwijs zoals wij dat geven ook in de toekomst nodig blijft. Een kind heeft in onze ogen recht op dergelijk speciaal onderwijs; zo kort als mogelijk, maar zo lang als nodig. In de tijd dat een kind bij ons is bepalen we de onderwijsvraag en de eventuele zorgvraag die er ligt. Het ontbreken van een ‘etiket’ zien we als een uitnodiging om op zoek te gaan naar de specifieke behoeften van het kind. We proberen een school te vinden die het kind verder kan helpen. In sommige gevallen moeten we zelf die school zijn.

Kernactiviteiten

De PI-scholen bieden speciaal onderwijs op vijf locaties in Amsterdam, Duivendrecht en Hoofddorp aan leerlingen met psychiatrische en/of ernstige gedragsproblemen in de leeftijd 4 tot en met 12 jaar. De leeftijdssamenstelling en het onderwijsaanbod verschillen per locatie, afhankelijk van de behoefte en het zorgaanbod ter plaatse. Zo richten PI-school Professor Waterink West en Zuid zich op jonge kinderen met complexe, gemengde problematiek, en PI-school De Pionier juist op wat oudere leerlingen met specifiekere problematiek zoals emotionele stoornissen. Op de Pionier en PI-school Professor Waterink Noord bevinden zich groepen voor kinderen die vanwege een ernstige autismespectrumstoornis (ASS) thuis zijn of dreigen te komen te zitten, de “Beter pASSend” klassen. Bij de Pionier bevindt zich ook een groep voor crisisopvang, Speedboot.

Strategisch beleidsplan

De belangrijkste speerpunten uit het strategisch beleidsplan zijn:

1. Behoud van onze vijf locaties (waar nodig lichte groei);
2. Kennisdeling door samenwerking met bao, sbo en so;
3. Middelen aanboren om datgene te doen wat gemeenten en samenwerkingsverbanden van ons verwachten;
4. Innovatief zijn in het bedenken van nieuwe onderwijs-zorgarrangementen;
5. Sturen op gezonde financiële huishouding.

Het strategisch beleidsplan is te vinden op www.pi-scholen.nl/downloads.

Toegankelijkheid en toelating

De scholen zijn in principe toegankelijk voor alle kinderen met een toelaatbaarheidsverklaring, dan wel vallend onder de contracten die we met zorginstellingen hebben. Wel vindt voorafgaand aan elke plaatsing een inhoudelijke toetsing plaats door de commissie van begeleiding van de betreffende school. Deze toetst of het kind en de problematiek passen bij de uitgangspunten van de school en de samenstelling van de groepen.

1.3. Dialoog

Verbonden partijen

Vanwege de aard van ons werk is intensief contact met vele instellingen en organisaties, zowel op casusniveau (commissies van begeleiding) als op schoolniveau, als bovenschools:

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de vorm van de dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Ouders	Contactavonden, koffieochtenden, informatieavonden per school
Wijken	De scholen nemen zo mogelijk deel aan wijkoverleggen in hun omgeving
Gemeente Amsterdam	Overleg t.b.v. huisvesting, overleg t.b.v. inzet zorg op school
Gemeente Ouder-Amstel	Overleg t.b.v. huisvesting
Gemeente Haarlemmermeer	Overleg t.b.v. huisvesting, overleg t.b.v. inzet zorg op school
Vervolgscholen	Vanuit de cvb's van de scholen is er intensief contact met alle mogelijke vervolgscholen
Jeugdhulp overig	Vanuit de cvb's van de scholen is er intensief contact met vele jeugdhulpinstellingen
De Bascule/Spirit	Overleg t.a.v. gezamenlijke huisvesting en inhoudelijke afstemming
Triversum	Overleg t.a.v. gezamenlijke huisvesting en inhoudelijke afstemming
MOC 't Kabouterhuis	Overleg t.a.v. gezamenlijke huisvesting en inhoudelijke afstemming

Samenwerkingsverbanden

De PI-scholen maken deel uit van de volgende samenwerkingsverbanden:

Samenwerkingsverband	Beknopte omschrijving van de vorm van de dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
SWV Amsterdam/Diemen	Lid raad van toezicht (kwaliteitscommissie)
SWV Haarlemmermeer	Lid raad van toezicht (auditcommissie)
SWV Amstelronde	Lid deelnemersraad

2. Verantwoording beleid

2.1. Onderwijskwaliteit

De onderwijsinspectie heeft in 2018 vanuit het vierjaarlijks onderzoek wat is uitgevoerd de tekortkomingen verder aangepakt. Verbeteracties zijn inmiddels ingezet. In 2019 is een kwaliteitshandboek tot stand gekomen waarin het gehele systeem van kwaliteitsmonitoring en verbetering is vastgelegd. Tevens is een start gemaakt met een systeem van auditeren. De PI-scholen gebruiken Werken Met Kwaliteit (WMK), aandacht zal onder andere worden besteed aan normeren en objectiveren. Kwaliteitsonderzoeken zullen centraal voor alle locaties worden uitgezet. Voor het harmoniseren en actualiseren van de schoolgidsen zal de schoolgidsmodule van Vensters PO worden ingezet. Ontheffingen onderwijstijd zullen beter worden gemotiveerd, individuele ontwikkelingsplannen zullen worden geharmoniseerd, verhelderd en vereenvoudigd, en ontwikkelingsperspectieven zullen worden geformuleerd voor alle leerlingen. De besteding van verwijzingen naar vervolgonderwijs zal worden gemonitord met AtTrack. Wij gaan in 2020 het werken met kwaliteit verder uitbreiden met het gebruik van de module "Ons beleidsplan".

Passend onderwijs

Omdat we een school zijn voor speciaal onderwijs is er vanzelfsprekend een heel nauwe band met de samenwerkingsverbanden. In tegenstelling tot het regulier onderwijs is er bij ons geen sprake van een scheiding tussen de lumpsum middelen en middelen vanuit het samenwerkingsverband. Hoe wij de middelen inzetten in ons onderwijs hebben we beschreven in het ondersteuningsprofiel van de scholen.

2.2. Huisvestingsbeleid

In 2019 gaven de PI-scholen onderwijs op 5 locaties. De grootste van deze locaties, PI-school De Pionier in Duivendrecht, is gehuisvest in een deel van het hoofdcomplex van de Bascule, dat eigendom is van de Bascule en gerenoveerd is in 2010. Voor dit gebouwdeel wordt van de gemeente Ouder-Amstel een kapitaalvergoeding, een vergoeding voor binnen onderhoud, inrichting en gebruik van de gymnastiekruimte, en een vergoeding voor de onroerendzaakbelasting en gebouwenverzekering ontvangen. In het gehele complex zijn meerdere afdelingen van de Bascule gehuisvest waarmee wordt samengewerkt, alsmede dochterorganisatie PI Research. Ook het stafbureau van Stichting Levvel PI-scholen en het bestuurskantoor van de Bascule is hier gehuisvest.

In het jaar 2019 heeft PI-school Professor Waterink West een eigen gebouw gekregen en grondig gerenoveerd. Voor PI-school De Ster is een toezegging van de gemeente dat er budget is om in 2021 een nieuw gebouw te realiseren. De eigendomssituatie van PI-school De Pionier is op dit moment onzeker. Voor het gebouw van PI-school Professor Waterink Noord zijn we gedurende geheel 2019 in overleg geweest met de gemeente Amsterdam om de eigendomsoverdracht goed te regelen. Dat is nog niet gebeurd.

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn geen onderdeel van beleid.

2.3. Personeelsbeleid

In 2019 zijn wij bezig geweest om het professionaliseringsbeleid een plaats te laten krijgen in onze organisatie. Als doel hebben gesteld om deskundigheid en beroepsmatige ontwikkeling van het personeel te stimuleren. Hiertoe hebben we aan het eind van 2019 een academie opgericht. Enerzijds kan er door personeelsleden worden ingeschreven op tal van nascholingsactiviteiten; anderzijds kan de registratie hiervan ook gebruikt worden in de afgesproken gesprekkencyclus.

In verband met het lerarentekort voeren we actief beleid op het gebied van zij-instromers, er staat continu een aanbod op onze website, en zijn we in samenwerking met het LOI een traject gestart waarin we onderwijsassistenten opleiden tot leraar.

Functieboek en functiemix

Conform de Participatiewet, banenafpraak en quotumregeling zullen banen moeten worden geschapen voor mensen met een arbeidsbeperking. Bij PI-school De Ster is in schooljaar 2018-2019 een proef gestart met de conciërge hij is momenteel in dienst getreden bij ons. Wij hopen dat wij ook voor onze locatie in Amsterdam West een conciërge aan te stellen op een zelfde soort manier.

Het lerarentekort lijkt ook de PI-scholen te raken, waar dat bij eerdere periodes van tekorten niet leek te gebeuren. In het schooljaar 2019-2020 is daarom in samenwerking met andere PI-scholen, LOI en Bureau STERK een kweekvijver opgezet om onderwijsassistenten (MBO) op te leiden tot leerkracht.

Momenteel worden er vier medewerkers opgeleid, in augustus 2019 kunnen er nieuwe kandidaten tot het traject worden toegelaten. Kandidaten hebben gedurende hun opleiding de functie lerarenondersteuner (schaal 7), die zal worden aangepast.

In lijn met eerder gemaakte afspraken (bij het vertrek uit het Vervangingsfonds, 2015) zal onderzocht worden of een interne vervangingspool kan worden opgezet, al dan niet met gebruikmaking van de nieuwe contractvormen uit de CAO.

Staffuncties worden aangepast aan de nieuwe taakverdeling binnen het bovenschoolse staffbureau. Er zal een HR-medewerker worden aangenomen in samenwerking met de Bascule om het personeelsbeleid te professionaliseren.

Ziekteverzuim

De PI-scholen hanteren sinds 2016 verzuimbeleid op basis van het gedragsmodel. De PI-scholen zijn eigen risicodragers (ERD) voor Vervangingsfonds en Ziektewet (eerste 2 jaar), maar niet voor de WGA (Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten, na 2 jaar).

Het voortschrijdend verzuimpercentage bij de PI-scholen bedroeg 3,55% in 2019, flink lager dan in 2018 en 2017 (4,5 % resp. 6,35%). Het aantal meldingen is wel toegenomen naar 134 meldingen in 2019 dit waren 125 meldingen in 2018. Van het totaal aantal meldingen bestaat 84% uit kort verzuim dit was in 2018 75%, aan middellang verzuim was dit in 2019 8% in 2018 was dit nog 14% en van de langverzuim meldingen was in 2019 7% en 2018 was dit nog 11%.

Veiligheid en arbeidsomstandigheden

De PI-scholen hanteren een sociaal veiligheidsplan dat jaarlijks, indien nodig, wordt geactualiseerd. Op alle locaties zijn in het kader van het taakbeleid preventiemedewerkers aangesteld om in overleg met de locatieleiding en de medezeggenschaps- of deelraad het arbobeleid ter hand te nemen. Er zijn risico-inventarisaties uitgevoerd en de preventiemedewerkers zijn een aantal keer onder leiding van een centrale Arbo coördinator bijeengekomen om ervaringen uit te wisselen.

Ontslagbeleid

De PI-scholen hanteren de regeling ontslagbeleid conform CAO PO 2019-2020 artikel 10. Met innovatief onderwijsaanbod, dynamisch personeelsbeleid en een flinke financiële reserve proberen de PI-scholen gedwongen ontslagen te voorkomen.

Er hebben in 2019 geen uitkeringen na ontslag plaats gevonden.

Klachten

De PI-scholen zijn aangesloten bij de landelijke Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBO). Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon en per locatie een interne contactpersoon die kan bemiddelen, adviseren en informeren omtrent klachten op het gebied van ongewenste omgangsvormen.

In 2019 is er één klacht binnengekomen die heeft geleid tot een zitting bij de klachtencommissie. Hier werd de school in het gelijk gesteld.

Prestatiebox

In het bestuursakkoord voor de sector primair onderwijs (2014, geactualiseerd in 2018) is afgesproken de Prestatiebox in te zetten voor vier actielijnen:

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs (digitalisering, toptalenten/passend onderwijs/thuiszitters/zittenblijvers, techniekonderwijs/cultuureducatie)
2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering (kwaliteitszorg, goed bestuur, Vensters PO)
3. Professionele scholen (vakbekwaamheid, onderzoeksbeleid, opleidingsniveau, schoolleiders)
4. Doorgaande ontwikkelijnen (bewegingsonderwijs)

De PI-scholen ontvangen in 2019 ca. € 57.000 aan Prestatieboxmiddelen. Zoals op diverse plaatsen in dit verslag te lezen is, zijn aan alle actielijnen in meer of mindere mate aandacht en middelen besteed.

Werkdrukakkoord

Wij hebben de gelden vanuit het werkdrukakkoord ingezet volgens onderstaande tabel, verder hebben wij per school beschreven hoe er overeenstemming is bereikt en waar aan de middelen zijn in gezet.

Bestedingscategorie	Besteed bedrag (kalenderjaar)	Toelichting
Personeel	40.140	
Materieel	8.000	
Professionalisering	5.321	
Overig		
Totaal	53.461	

PI-school De Pionier: In de teamvergadering gesproken over de inzet van de middelen voor werkdrukvermindering. Hier kwam uit dat de inzet in het volgend jaar vergelijkbaar zal blijven. De middelen worden ingezet voor: Tijd creëren voor het schrijven van het OPP, leerling- en klassenbesprekingen, hiervoor is inval nodig; Nascholing en werkbezoeken onder schooltijd moet soms mogelijk gemaakt worden, hiervoor is inval nodig; Bij zieke leerkrachten i.p.v. de klas verdelen inval regelen; Geheel verzorgde studiedagen en andere zaken, zoals eten bij avondactiviteiten; Extra inzet om de samenwerking bij nieuwe duo's te ondersteunen, momenten van dubbele bezetting; Inkoop projecten (muziek, techniek, drama, ICT). Naast de inzet van de extra middelen wordt er op de Pionier bewust gedacht over werkdruk binnen de dagelijkse setting: In de briefing wordt elke ochtend gekeken of de pauze voor iedereen geregeld is. Het werken met leerlingen met complexe problematiek vraagt om een team dat samen sterk staat. Wij implementeren Geweldloos Verzet steeds verder in de school. Uitgangspunten zijn de "wij -boodschap" en vragen van hulp als vergrote aanwezigheid gevraagd wordt.

PI-school De Ster: Om werkdrukverlaging te stimuleren zijn de leerkrachten een dag vrijgeroosterd voor het voeren van leerlingbesprekingen en het schrijven van OPP's. Hiervoor is 15 keer een dag vervanging ingezet vanuit de werkdrukmiddelen. Daarnaast aantrekkelijk didactisch (RT-) materiaal in de klassen en aanschaf van ICT-middelen (iPads) om het lesgeven te verlichten. Het team heeft de Jamf-training gedaan om de iPads gebruiksvriendelijker te maken voor de leerkrachten en onderwijsassistenten. Dit is niet gefinancierd vanuit de werkdrukmiddelen. Op de Ster is een pedagogisch conciërge gestart, betaald vanuit de formatie. Bovendien is er de pilot Zorg in de school (Spirit) gestart om extra ondersteuning te bieden aan de meest complexe leerlingen. Zij wordt half door de gemeente, half uit de formatie betaald. In overleg met het team is het continurooster. Dit biedt leerkrachten meer ruimte voor overleg onderling en het deelnemen aan professionalisering.

PI-school Professor Waterink Noord: Tijdens meerdere bijeenkomsten is gebrainstormd over werkdrukvermindering. Teamleden zijn gevraagd mee te denken over de inzet van extra middelen. Er is uitvoerig gesproken over hoe het team wel/niet werkdruk ervaren en wat mogelijk zou kunnen helpen deze te verlagen: Tijdens de OVM-/CVB-periode krijgt elke leerkracht naar rato een schrijfdag, de leerkracht wordt vervangen door een collega; Tijdens CvB-periode wordt leerkracht hele dag uitgeroosterd om de leerlingen te bespreken; Inzet onderwijsassistent ter ondersteuning van 0,5 en 0,75 leerlingen (extra onderwijssteuning); Vervanging tijdens lunchpauzes, in de klas is een vervanger tijdens de pauze, zodat de leerkracht even uit de klas kan; Efficiënte vergaderingen, maximaal 1,5 uur en strak gepland, organisatorische zaken zoveel mogelijk door commissies en via mail, zo min mogelijk vergaderingen tijdens OVM-/CVB-periode; Inzet Office365-agenda, locatiekalender via Outlook voor iedereen inzichtelijk; Onderzoek naar gebruik Snappet, ICT-leerkracht uitroosteren.

PI-school Professor Waterink Zuid: In de teamvergadering is met het team geïnventariseerd waar de werkdruk gelden aan besteed zouden moeten worden. Gezamenlijk is besloten dat alle leerkrachten aan het einde van het jaar een dag uitgeroosterd worden, om dan de ontwikkelplannen van de leerlingen te kunnen schrijven. Een invaller staat dan voor de klas. Ook is besloten een uitzendkracht die dan boventallig is in te huren, zodat deze extra kan ondersteunen in de klassen als de leerkracht en onderwijsassistent veel werkdruk ervaren.

PI-school Professor Waterink West: Op een studiedag is gewerkt aan het werkverdelingsplan. Er is gekozen voor meer onderwijsassistentie en voor het invoeren van schrijfdagen voor medewerkers. Op een schrijfdag kunnen collega's zich richten op het invullen van het OVM en het maken van het OPP. Daarnaast hebben we de vergaderingen meer gestructureerd, 1 uur per bijeenkomst. Naast teamvergaderingen hebben we meer informele 'theebijeenkomsten', daarin bespreken we de praktische zaken. Alle besluiten en nieuwtjes worden verzameld en elke vrijdag per mail verstuurd zodat iedereen op de hoogte is.

3. Financiële informatie

3.1 Inleiding

Het financiële beleid van de PI-scholen is gericht op voortdurende kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Een gezonde financiële huishouding is een basisvoorwaarde voor het verzorgen van kwalitatief hoogstaand onderwijs. Het boekjaar 2019 sluit met een positief resultaat van € 539.028.

Allocatie middelen

Alle middelen die wij ontvangen vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap worden verdeeld onder de scholen op basis van leerling telling van het voorgaande jaar (1 oktober 2018). De besluitvorming over de verdeling heeft plaats gevonden in het managementoverleg.

De kosten van het stafbureau komen aan de ene kant voort uit loonkosten voor de staffuncties zoals P&O, leerling administratie, ICT, innovatie, marketing en communicatie en control. Het andere deel van de begroting komt voort uit kosten die gemaakt worden voor alle locaties. Op basis van de leerlingaantallen worden de kosten van het stafbureau, in 2019 7,6% van het totaal, doorbelast aan de verschillende locaties.

Onderwijsachterstandsmiddelen

De onderwijsachterstandsmiddelen worden aan de scholen toegewezen op basis van het leerlingaantal vastgesteld per 1 oktober voorgaand jaar (1 oktober 2018). Met deze middelen worden met name onderwijsondersteunende medewerkers ingezet voor de begeleiding van leerlingen.

3.2 Analyse baten en lasten

Onderstaande treft u de balans aan per 31 december 2019. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de activa en passiva.

Activa	31-12-2019	31-12-2018	Passiva	31-12-2019	31-12-2018
Materiële vaste activa	654.348	429.698	Eigen Vermogen	3.579.911	2.804.673
Vorderingen	848.769	945.645	Voorzieningen	61.212	300.839
			Langlopende schulden	14.064	15.701
Liquide middelen	3.272.670	2.991.074	Kortlopende schulden	1.120.600	1.245.204
Totaal activa	4.775.787	4.366.417	Totaal passiva	4.775.787	4.366.417

De materiële vaste activa zijn met € 225.000 toegenomen t.o.v. 2018. Er is veel geïnvesteerd in ICT middelen voor de leerlingen maar ook voor hulp middelen in de klas voor onze medewerkers. Verder is er ook geïnvesteerd in het schoolklimaat om de klassen in te richten om kwalitatief goed onderwijs te kunnen bieden voor onze doelgroep. Vanwege de stelselwijziging van de onderhoudsvoorziening zijn de kosten van onderhoud van 2019 geactiveerd. De vorderingen zijn gedaald t.o.v. 2018 vanwege de verschuiving van het saldo van de rekening courant naar een schuld. Als gevolg van het positieve exploitatieresultaat (€ 539.028) is het eigen vermogen in 2019 toegenomen.

De voorzieningen zijn door de stelselwijziging van de onderhoudsvoorziening afgenomen met € 236.210. De kortlopende schulden zijn afgenomen met € 282.00 t.o.v. 2018. Hiervoor zijn 2 oorzaken te geven namelijk dat wij bijna klaar zijn met de renovatie van onze locatie in Amsterdam West. In 2018 was dit nog een schuld aan de

gemeente in 2019 is dit een vordering geworden. De andere oorzaak is de verschuiving van de rekening courant in 2018 was dit een vordering en in 2019 is dit een schuld geworden.

In onderstaande tabel worden de gerealiseerde baten en lasten over 2019 vergeleken met de begroting 2019 en vervolgens met de gerealiseerde baten en lasten over het kalenderjaar 2018.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2019 -/- Begroting 2019	Realisatie 2018	Realisatie 2019 -/- Realisatie 2018
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	6.600.765	6.019.100	581.665	6.003.822	596.943
Overige overheidsbijdragen	607.370	653.000	-45.630	524.807	82.563
Overige baten	195.724	121.000	74.724	531.319	-335.595
Totaal baten	7.403.859	6.793.100	610.759	7.059.948	343.911
Lasten					
Personele lasten	5.865.479	5.698.100	167.379	5.660.876	204.603
Afschrijvingen	78.223	92.000	-13.777	60.651	17.572
Huisvestingslasten	562.531	583.000	-20.469	626.005	-63.474
Overige instellingslasten	358.598	420.000	-61.402	310.964	47.634
Totaal lasten	6.864.831	6.793.100	71.731	6.658.496	206.335
Financiële baten/lasten	-	-	-	-	-
Saldo baten en lasten	539.028	-	539.028	401.452	137.576

*(- is negatief)

De PI-scholen hebben in 2019 meer formatie ingezet dan er begroot was en meer uitgegeven aan materiële kosten dan dat er budget beschikbaar was. De overschrijding van de formatie vindt plaats bij bijna alle vestigingen vanwege de leerling groei in 2019. Daarnaast heeft inleen van externe medewerkers voor ziektevervangings plaatsgevonden.

In 2019 is het nog niet gelukt om de baten en lasten meer in evenwicht te krijgen. In 2020 is het doel om dit beter in evenwicht te krijgen.

3.3 Toelichting op de staat van baten en lasten

Het resultaat 2019 is ten opzichten van 2018 gestegen met afgerond € 138.000. De totale baten zijn toegenomen met afgerond € 344.000 ook zijn de totale lasten toegenomen met € 206.000. Hier zijn de financiële baten en lasten bij inbegrepen. De hogere baten worden voornamelijk veroorzaakt door een toename van de rijksbijdragen door een nabetaling van het schooljaar 2018-2019 die wij ontvangen hebben in 2019. Wij hebben vanuit de samenwerkingsverbanden een hogere vergoeding ontvangen en ook een nabetaling van het schooljaar 2018-2019. De toename van de lasten komen voornamelijk door een hogere personele lasten (€ 205.000), maar komt ook door een hogere afschrijvingslast (€ 18.000) en vanwege de stijging van de overige instellingslasten.

3.4 Investerings

Er is het afgelopen jaar geïnvesteerd in ICT middelen voor de leerlingen, als organisatie heeft de transitie plaats gevonden van alles op de server naar volledig werken in de Cloud. Verder hebben wij ICT-investeringen gedaan om de leerkrachten meer hulpmiddelen voor in de klas te geven. Ook hebben wij bij een aantal locatie het onderwijsklimaat verbeter in de school door verschillende aanpassingen.

3.5 Analyse van de jaarcijfers t.o.v. de begroting

Het gerealiseerde resultaat 2019 is € 539.028 meer dan begroot. De belangrijkste oorzaken van deze afwijking zijn hogere rijksbijdragen vanuit OCW dit bedrag is mede ter compensatie van de CAO stijging en de eenmalige uitkering die in 2020 moet gaan plaats vinden met terug werkende kracht over het schooljaar 2019-2020. De andere lasten zijn onder de begrote bedragen gebleven vanwege uitgestelde keuzes die wel begroot waren.

3.6 Kengetallen en financiële positie

De onderwijsinspectie onderscheidt voor het analyseren van de financiële positie van onderwijsinstellingen enkele budget- en vermogensratio's. De liquiditeit en rentabiliteit worden gebruikt voor het beoordelen van de budgetcapaciteit om tegenvallers op korte of middellange termijn op te vangen. De solvabiliteit wordt als kengetal gehanteerd voor het beoordelen van de vermogenspositie op langere termijn.

Door de positieve financiële ontwikkeling in 2019 zijn de ratio's ten opzichte van vorig jaar verbeterd en voldoen de PI-scholen aan de eisen zoals die worden gesteld door de onderwijsinspectie.

Financiële kengetallen	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,08	0,09	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	3,68	3,60	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	0,07	0,06	lager dan -0,10
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,76	0,71	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	0,75	0,64	geen
Weerstandsvermogen (incl. mva*)	0,44	0,40	kleiner dan 0,05
Weerstandsvermogen (excl. mva*)	0,54	0,51	geen
Kapitalisatiefactor	0,70	0,62	geen

* mva: materiele vaste activa

Huisvestingsratio

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding aan van de lasten van huisvesting afgezet tegen de totale lasten (inclusief financiële lasten). De huisvestingsratio is voor 2019 lager als de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie.

Liquiditeit

Definitie: de vlottende activa (som van liquide middelen en vorderingen) gedeeld door de kortlopende schulden.

Het kengetal liquiditeit geeft aan in hoeverre een instelling op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen kan worden voldaan. De liquiditeitspositie van de PI-scholen is al jaren zeer goed. Een liquiditeit van 3,68 betekent dat ruim 3 keer het bedrag van de kortlopende schulden kunnen voldoen.

Rentabiliteit

Definitie: het resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De rentabiliteit is een indicator voor de mate van winstgevendheid van een organisatie. Een rentabiliteit van 0,07 % geeft aan dat het resultaat van de PI-scholen over 2019 positief was. Hiermee voldoen de PI-scholen in 2019 aan de signaleringswaarde.

Solvabiliteit

Definitie: het eigen vermogen gedeeld door het totaal vermogen.

De solvabiliteit is een indicator voor de financiële positie van een organisatie op lange termijn: de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen. De solvabiliteit van de PI-scholen is in 2019 licht gedaald naar 0,76 dit geeft aan dat 77% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, het geen inhoudt dat slechts 23% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen en daarmee is de financiële positie op de lange termijn nog steeds zeer goed.

Weerstandsvermogen

Definitie: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa, gedeeld door de rijksbijdragen OCW.

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om onvoorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen. Bij toepassing en verankering van risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning-en-controlcyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen. Het weerstandsniveau van de PI-scholen is in 2019 gestegen naar 0,44. Dit is ruim boven de signaleringswaarde van de inspectie.

3.7 Kasstromen

Door het positief resultaat wordt er een minder grote claim gelegd op de liquiditeiten van de Bascule als geheel.

De impact van de belangrijkste kasstromen op de liquiditeitsprognose worden periodiek afgestemd met de manager Planning & Control en het hoofd financiële administratie. Hier wordt ook het marktrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico beoordeeld. De omvang van de liquide positie van de PI-scholen mitigeert de liquiditeitsrisico's en verkleint de behoefte aan kredieten.

Marktrisico's, in de vorm van bijvoorbeeld bekostiging en concurrentie, worden door de algemeen directeur gemonitord en indien noodzakelijk verwerkt in de meerjarenbegroting.

3.8 Financieringsbehoeften

De PI-scholen hebben op korte termijn geen substantiële investeringen gepland. Mochten er investeringen nodig zijn, dan worden de in eerste aanleg met de liquide middelen gefinancierd.

3.9 Treasury

De Bascule, waaronder de PI-scholen, heeft een treasurystatuut. Het beleid van de PI-scholen is erop gericht om een zo hoog mogelijk rendement te combineren met een zo laag mogelijk risico. De Bascule streeft naar een risico-opslag van 1%. De PI-scholen kiezen ervoor om eventuele tijdelijke overtollige liquide middelen niet in derivaten of andersoortige financiële producten te beleggen. Om ervoor te zorgen dat zij aan haar verplichtingen kan voldoen, stelt de Bascule een liquiditeitsprognose voor één jaar op. Indien noodzakelijk wordt hier in het verantwoordingsgesprek met de raad van toezicht over gesproken. Gezien de liquiditeitspositie van de PI-scholen hoeft zij voor het financieren van haar onderwijsactiviteiten geen langlopende leningen af te sluiten. In 2019 hebben dan ook, conform het daarop gerichte bestuursbesluit, geen beleggingen plaatsgevonden in risicodragend kapitaal waarmee voldoen wij aan de regeling beleggen lenen en derivaten OCW 2016.

4. Continuïteitsparagraaf

Effect van Covid-19

De uitbraak van Covid-19 (corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. De effecten van deze crisis op de lange termijn ontwikkelingen op globaal en nationaal niveau zijn op dit moment nog niet duidelijk. Dit alles legt een zware druk op de organisatie en het personeel. Het in snel tempo ontwikkelen van digitale lesmethodes, digitaal lesgeven en nog tal van initiatieven die binnen de organisatie zijn uitgerold hebben veel energie en aanpassingsvermogen geleverd van het personeel. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van onze taak als onderwijsinstelling.

Gezien de snelheid en onduidelijkheid van de ontwikkelingen rondom deze crisis is het niet mogelijk om deze financiële gevolgen op dit moment betrouwbaar te kwantificeren. Dit is onder andere afhankelijk van de duur, de ontwikkeling van de verspreiding van het virus en maatregelen vanuit het kabinet. Op basis van de beschikbare informatie verwacht de instelling op korte termijn geen continuïteitsrisico. De liquiditeits- en solvabiliteitspositie is solide genoeg gezien de omvang van de 1e geldstroommiddelen van de totale baten.

De financiële impact van Covid-19 is derhalve voor de totale baten, het resultaat en de liquiditeit op de korte termijn zeer beperkt, daar de financieringsstromen zijn gegarandeerd. Met de hiervoor genoemde (en eventuele andere) mogelijke financiële effecten als gevolg van Covid-19 is in de voorliggende meerjarenbegroting geen rekening gehouden.

De impact van het pakket aan maatregelen dat door de diverse overheden is genomen om het virus te bestrijden hebben grote impact op de instelling. Zowel onderwijskundig als voor de bedrijfsvoering.

De ernst en duur van de coronavirusuitbraak is op dit moment erg onzeker en daarmee ook de effecten die het op de instelling zal hebben. Voorop staat dat alle mogelijke maatregelen genomen zullen worden om de medewerkers en leerlingen te beschermen en risico's zo veel mogelijk te beperken of te mitigeren. Hierbij wordt de continuïteit van de instelling zoveel als mogelijk gewaarborgd. Er zijn meerdere maatregelen getroffen om de verspreiding van het virus zoveel mogelijk te remmen.

De belangrijkste maatregelen:

- Sluiten scholen. Alle scholen zijn als gevolg van de aangescherpte (overheids-)maatregelen vanaf 16 maart gesloten. Het onderwijs is sindsdien op afstand verzorgd en inmiddels worden versoepelende maatregelen onderzocht en eventueel ingepast. Het protocol/ leidraad die door de sectorraad wordt verstrekt is voor ons daarin leidend in goede afstemming met de medezeggenschapsraad. 11 mei zijn onze scholen weer volledig open gegaan, met de maatregelen die er voor ons golden vanuit het RIVM.
- Digitaal onderwijs. Het onderwijs wordt digitaal verzorgd, met alle daar aan gerelateerde aanpassingen en investeringen. Per 11 mei zijn wij gestopt met digitaal onderwijs.

- Schrappen eindtoets groep 8. De eindtoets is dit jaar niet afgenomen bij leerlingen in groep 8. Het schooladvies (gebaseerd op de ontwikkeling van het kind over de afgelopen jaren) is nu het definitieve advies voor de middelbare school. Het schooladvies kan niet worden heroverwogen.
- Thuiswerken. Alle medewerkers hebben zoveel mogelijk vanuit huis gewerkt, tot het moment dat onze scholen weer volledig open gingen.

De adviezen die opgelegd worden door het RIVM worden hierbij gevolgd.

4.1 Personele bezetting en leerlingaantallen

	Begroting 2019	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Personele bezetting (in fte's, per 1-10)							
Management/directie	5	5	5	5	5	5	5
Onderwijzend personeel	38	39	40	41	41	41	41
Overige medewerkers	38	40	40	41	41	41	41
Totaal personele bezetting	81,0	84,0	85,0	87,0	87,0	87,0	87,0
Leerlingaantallen (per 1-10)							
Totaal leerlingaantallen	300	311	311	321	323	322	324

De stand van het aantal leerlingen is licht gestegen met 11 leerlingen t.o.v. 2018 maar omdat wij in Amsterdam Specialistische Jeugdzorg Speciaal Onderwijs hebben op de scholen is het ons gelukt om het met deze personele bezetting te doen. Hierdoor zal het ook mogelijk zijn om personele bezetting gelijk te laten blijven. De verwachting is dat in de nabije toekomst het leerlingaantal licht zal blijven stijgen. Door de zorg in de school zal er een lichte stijging zijn in de personele formatie.

4.2 Meerjarenbalansprognose

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
1. Activa						
1.1 Vaste Activa						
1.1.2 Materiële vaste activa	654.348	704.348	754.348	804.348	854.348	904.348
1.2 Vlottende activa						
1.2.2 Vorderingen	848.769	798.495	798.495	798.495	798.495	798.495
1.2.4 Liquide middelen	3.272.670	3.263.623	3.234.164	3.210.371	3.146.417	3.075.393
Totaal activa	4.775.787	4.766.466	4.787.007	4.813.214	4.799.260	4.778.236
2. Passiva						
2.1 Eigen Vermogen						
2.1.1.1 Algemene reserves	3.554.020	3.553.609	3.580.023	3.612.103	3.604.022	3.588.871
2.1.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	25.891	21.655	17.419	13.183	8.947	4.711
2.2 Voorzieningen	61.212	61.212	61.212	61.212	61.212	61.212
2.3 Langlopende schulden	14.064	12.427	10.790	9.153	7.516	5.879
2.4 Kortlopende schulden	1.120.600	1.117.563	1.117.563	1.117.563	1.117.563	1.117.563
Totaal passiva	4.775.787	4.766.466	4.787.007	4.813.214	4.799.260	4.778.236

De materiele vaste activa muteren als gevolg van de stelselwijziging van het onderhoud. De vorderingen nemen af vanwege de innig van een vordering op de Gemeente Amsterdam, de jaren daarna zal deze ongeveer gelijk blijven. De liquide middelen zijn als sluitpost berekend. Het eigen vermogen zal door de begrote exploitatieresultaten muteren. De voorzieningen zullen zoals nu bekend de komende jaren gelijk blijven. De omvang van de kortlopende schulden is verondersteld gelijk te blijven. Er bestaat geen behoefte om haar onderwijsactiviteiten te financieren met langlopend vreemd vermogen. Daarnaast zijn de PI-scholen niet voornemens om te investeren in projecten waar financiering plaatsvindt doormiddel van derde geldstromen.

Ontwikkeling eigen vermogen

De bestemmingsreserve zal muteren ter grote van de afschrijvingslast. De algemene reserve zal door de begrote exploitatieresultaten muteren.

Financiële kengetallen	Werkelijk 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,08	0,08	0,06	0,06	0,06	0,06	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	3,68	3,64	3,57	3,61	3,56	3,51	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	0,07	-0,001	0,003	0,004	-0,002	-0,003	lager dan -0,10
Solvabiliteit (incl.voorzieningen)	0,76	0,76	0,76	0,77	0,77	0,77	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl.voorzieningen)	0,75	0,75	0,75	0,75	0,76	0,76	geen
Weerstandsvermogen (incl. mva*)	0,44	0,43	0,42	0,41	0,40	0,39	kleiner dan 0,05
Weerstandsvermogen (excl. mva*)	0,54	0,54	0,53	0,52	0,52	0,52	geen
Kapitalisatiefactor	0,70	0,65	0,65	0,64	0,64	0,64	geen

Opmerkingen bij de ratio's

De PI-scholen kiezen ervoor de door haar behaalde ratio's af te zetten tegen de signaleringgrenzen gesteld door de inspectie van het Onderwijs (IvHO). Op basis van de prognose blijven de PI-scholen ook in de komende jaren binnen de grenzen van het IvHO bewegen.

Vereenvoudiging bekostiging primair onderwijs

Als de plannen doorgaan, wordt de bekostiging in 2023 vereenvoudigd. De plannen zijn nog niet definitief, we zullen in de komende begrotingsjaren moeten beslissen hoe we om gaan met de vereenvoudiging van de bekostiging.

Huisvestingsbeleid

Op korte termijn zijn er geen hoge onderhoudsuitgaven te verwachten. Maar vanwege de stelselwijziging van de onderhoudsvoorziening zal de materiële vaste activa op langere termijn gaan stijgen. Wat deze verandering gaat betekenen zullen wij de komende tijd moeten gaan bekijken.

4.3 Meerjarenexploitatieprognose

Staat van baten en lasten	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten						
Rijksbijdragen OCenW	6.600.765	6.660.851	6.786.474	6.937.789	6.937.798	6.937.798
Overige overheidsbijdragen	607.370	580.917	503.167	418.000	418.000	418.000
Overige baten	195.724	119.382	113.302	113.264	113.264	113.264
Totaal baten	7.403.859	7.361.150	7.402.943	7.469.053	7.469.062	7.469.062
Lasten						
Personele lasten	5.865.479	6.384.146	6.403.816	6.454.342	6.495.263	6.515.166
Afschrijvingen	78.223	75.102	75.102	75.102	73.852	72.102
Huisvestingslasten	562.531	559.210	539.883	546.467	541.800	527.217
Overige instellingslasten	358.598	347.339	361.964	365.298	370.464	373.964
Totaal lasten	6.864.831	7.365.797	7.380.765	7.441.209	7.481.379	7.488.449
Saldo baten en lasten	539.028	-4.647	22.178	27.844	-12.317	-19.387
Totaal resultaat	539.028	-4.647	22.178	27.844	-12.317	-19.387

Het afgelopen kalenderjaar is er meer zicht verkregen op de geldstromen die voortkomen uit de overige opbrengsten, inleen van externe medewerkers en overige instellingslasten. Zo zijn de budgethouders gevraagd, met ondersteuning van de staf, een jaarprognose af te geven en deze maandelijks te monitoren. De controller toetst de onderbouwing van de leerlingenstand, personele inzet en de overige materiële uitgaven en zet elke maand per post de realisatie af tegen de afgegeven prognose. In de verantwoordingsgesprekken bespreekt de algemeen directeur de jaarprognose met de betreffende schooldirecteur. De meerjaren exploitatieprognose toont dat de Rijksbijdragen de aankomende jaren licht zullen gaan stijgen vanwege stijging van de leerling aantallen. Verder zullen de overige overheidsbijdragen nagenoeg gelijk blijven. Verder is de verwachting dat onze personele kosten jaarlijks zullen gaan stijgen vanwege verschillende loonstijgingen van ons personeel. De afschrijvingslasten zullen iets gaan dalen, vanuit de gegevens die bekend waren bij het maken van de meerjarenbegroting. De huisvestingslasten zullen de komende jaren nagenoeg gelijk blijven.

4.4 Risico's en risicobeheersing

Intern risicobeheersingssysteem

Het proces om te komen tot een (meerjaren)begroting en het afleggen van verantwoording over de activiteiten is in een planning-en-control cyclus vastgelegd.

In navolging van de aanpassing van het besturingsmodel is het budget van de PI-scholen verdeeld over de resultaatverantwoordelijke eenheden. Om verder 'in control' te geraken moeten de budgethouders beter sturen op het nettoresultaat. Hiertoe zijn wij gestart door de administratie vanaf 2019 in eigen beheer te nemen en ook de aanschaf van Capisci brengt ons in staat om betere beslissingen te nemen. Met dit instrument bewaken de algemeen directeur en de adjunct-directeuren de voortgang op het budget en de plannen.

Daarnaast is er een stafbureau voor de PI-scholen gevormd. De staf ondersteunt de budgethouders bij hun integrale verantwoordelijkheid. Dit doet zij door elke maand financiële- en niet financiële gegevens te verzamelen en vast te leggen in een dashboard. Dit rapport wordt besproken in het kwartaalgesprek met de raad van bestuur.

4.5 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste risico's die voortvloeien uit de huidige onzekere situatie inzake Covid-19 zijn:

- Verzorgen onderwijs op afstand. De kernactiviteiten van de instelling, het verzorgen van onderwijs, kan niet op de reguliere wijze plaatsvinden. In versneld tempo hebben de scholen maatregelen getroffen om het leren op afstand mogelijk te maken, waarbij krachten en expertises worden gebundeld. Niet alle leerlingen beschikken over de juiste devices om digitaal onderwijs te volgen wat leidt tot investeringen van de onderwijsinstelling.
- Leerling welzijn. Leerkrachten houden op afstand dagelijks contact met individuele leerlingen. We zijn ons ervan bewust dat dit verre van optimaal is, maar is op dit moment het maximaal haalbare.
- Bekostigingsonderzoek. Problematiek inzake het bekostigingsonderzoek. Onduidelijkheid over aangepaste wet- en regelgeving vanuit het ministerie.
- Onrechtmatigheden. Doordat niet altijd de reguliere processen kunnen worden gevolgd is er een mogelijk risico op onrechtmatige bestedingen.

Ziekteverzuim

Risico: door een afname van onderwijzend en onderwijs ondersteunend personeel bestaat er het risico dat het ziekteverzuim hoog blijft. Dit is overigens niet arbeid gerelateerd. In de begroting is rekening gehouden met het vervangen van ziekte door de inzet van externe medewerkers. Het risico bestaat als het ziekteverzuim boven het begroot niveau (4%) blijft en niet wordt opgevangen door het eigen personeel maar door externe medewerkers, dat de loonkosten derden de begroting zullen overschrijden.

Verbeterpotentieel: om een flexibele schil te creëren heeft de algemeen directeur de schooldirecteuren de opdracht gegeven om het aantal leerlingen per groep af te zetten tegen de formatie (onderwijzend en onderwijs ondersteunend personeel) die bij de betreffende groep wordt ingezet. Vervolgens wordt de groeps grootte afgezet tegen de vastgestelde norm. Waar mogelijk wordt de grootte van een groep verhoogd en formatie vrijgespeeld.

Overige materiële kosten en leermiddelen

Risico: de tweede grote risico is het overschrijden van het budget voor overige materiële kosten en leermiddelen. Vanaf 2017 is er een norm per leerling afgesproken.

Personele inzet

Risico: de kosten voor personeel overschrijden de inkomsten.

Verbeterpotentieel: het in evenwicht brengen van de inzet met de middelen door een noem per klas vast te stellen en op te gaan sturen.

Aantal leerlingen

Risico: het risico bestaat dat als de uitstroom aan het eind van het schooljaar groter is dan de instroom aan het begin van het nieuwe schooljaar, dat de Rijksbijdrage het jaar erop lager wordt omdat er op peildatum 1 oktober 2018 minder leerlingen zijn ingeschreven dan begroot. Als er minder middelen zijn dan komen de uitgaven onder druk te staan.

Verbeterpotentieel: monitoren van de leerlingenmutaties. Wij gaan de leerling administratie op meerdere momenten in het jaar bespreken met de directeuren en de administratief medewerker. Afhankelijk van de uitkomst zullen wij gaan kijken welke aanvullende acties er nodig zijn.

Bijlage 1: Verslag van het toezichthoudend orgaan

Stichting Levvel PI-scholen vormen een afzonderlijke entiteit binnen Stichting Levvel. Het verslag over het toezichthoudend orgaan is derhalve gebaseerd op het jaardocument 2019 van Levvel.

Levvel houdt zich aan de Zorgbrede Governance Code gericht op de referentiemodellen die door de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorginstellingen (NVTZ) is vervaardigd. Levvel beschikt over een volgens deze modellen opgesteld reglement raad van toezicht (2008). In 2015 is het reglement raad van bestuur gewijzigd in een reglement besturing Levvel. Dit reglement is in 2016 vastgesteld. Hierin is geregeld op welke manier de raad van bestuur verantwoording aflegt aan de raad van toezicht en hoe de directeuren verantwoording afleggen aan de raad van bestuur. In het reglement zijn doelen, functies, de onderwerpen, het instrumentarium en de gestructureerde opzet van het toezicht vastgelegd. Ook de onafhankelijkheid van de leden van de raad van toezicht ligt in dit reglement vast. Tevens maakt het procuratieschema onderdeel uit van dit reglement.

Het bestuur voldoet ook aan de code goed bestuur primair onderwijs van de PO-raad.

Raad van bestuur (RvB) en raad van toezicht (RvT)

De raad van bestuur, tevens bevoegd gezag van Stichting Levvel PI-scholen, wordt gevormd door Topstichting Levvel, KvK 70515891, met bestuurders mevr. M.A. Verhoef en mevr. N.D. de Koning. De raad van toezicht bestond in 2019 uit mevrouw E.G.M. Huijzer (voorzitter tot 1 juli), de heer D.G.A. Royaards, de heer J.A. Kamps, mevrouw A. Oswald, de heer R. Akkerman (voorzitter na 1 juli), de heer J.A. Swinkels en mevrouw F.E. Scheepers (tot 1 juli), mevrouw A.R. Creutzberg (vanaf 1 juli), de heer O.M.A.A. Ramadan (vanaf 1 juli).

De besluitvorming van de raad van toezicht vindt, behalve in bijzondere gevallen, plaats tijdens de vergaderingen van de raad van toezicht. De bestuurder met één of meer leden van het directieteam is in beginsel altijd aanwezig bij de vergaderingen van de RvT. De bestuurder bereidt deze vergaderingen voor in overleg met de voorzitter van de RvT. Daartoe hadden de bestuurder en de voorzitter van de RvT in 2019 regelmatig regulier bilateraal overleg. Agendapunten worden schriftelijk en met onderbouwing geagendeerd. De Raad vergadert besloten voorafgaand aan de reguliere vergadering.

De verantwoording van de raad van bestuur tijdens de reguliere vergaderingen met de raad van toezicht was in algemene zin gericht op de beantwoording van de volgende vragen:

- Wordt gewerkt vanuit een lange termijn visie en een strategisch plan?
- Zijn de activiteiten van Levvel gericht op de realisatie van de in de strategie omschreven organisatiedoelen?
- Wordt zorgvuldig omgegaan met cliënten?
- Worden de beschikbare middelen efficiënt en effectief besteed?
- Functioneert Levvel in zijn geheel en per bedrijfsonderdeel effectief, efficiënt en behoorlijk?
- Wordt zorgvuldig omgegaan met medewerkers?

De RvT heeft in 2019 zeven keer regulier vergaderd.

De RvT heeft in 2019 bijzondere aandacht besteed aan de volgende onderwerpen en heeft ook een aantal besluiten genomen:

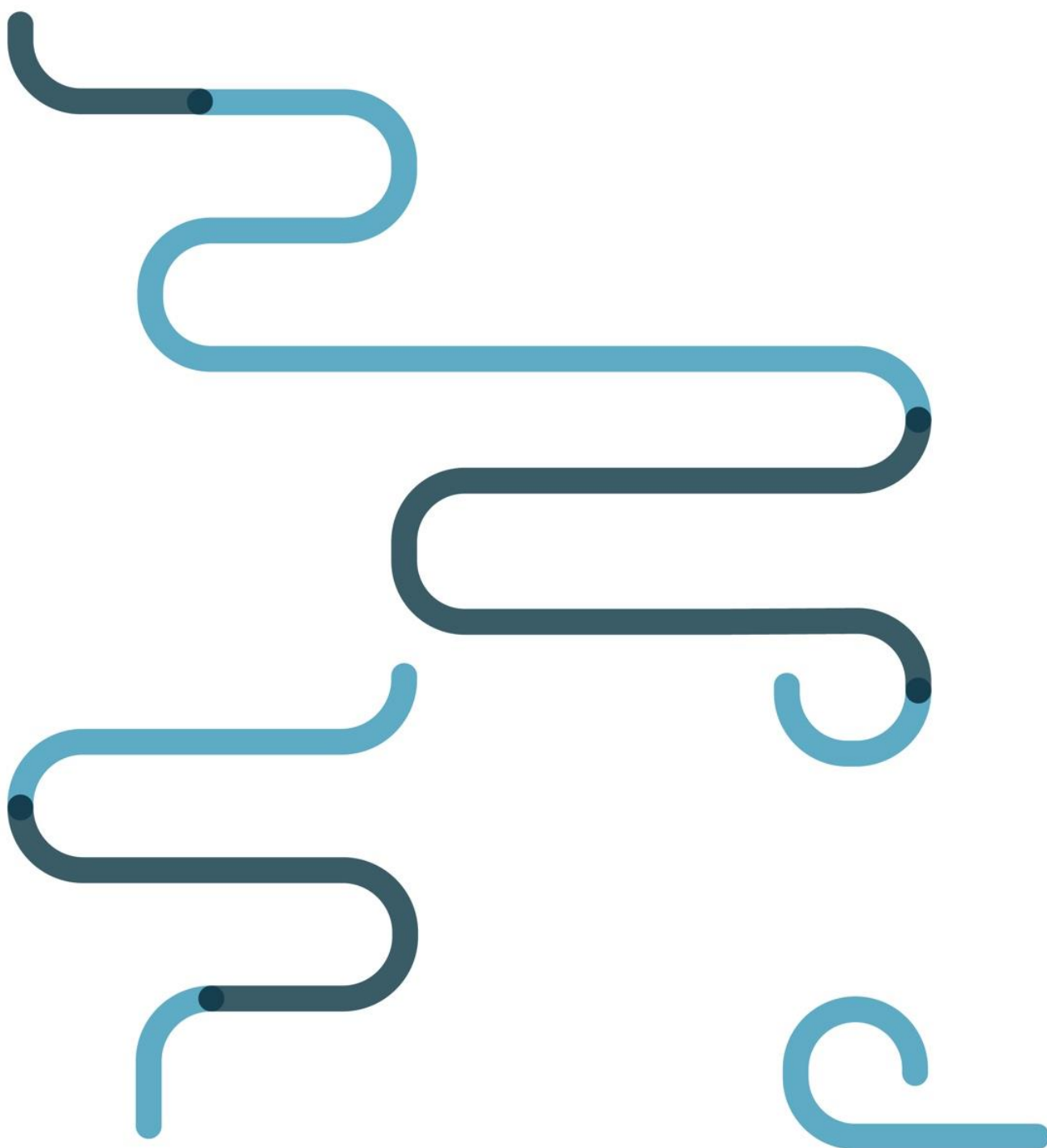
- De continuïteit in de bedrijfsvoering wordt besproken evenals de voortgang van het exploitatieresultaat.
- Het jaarverslag 2018 en de jaarrekening 2018 worden goedgekeurd.
- De begroting 2020 wordt goedgekeurd.

Auditcommissie

De auditcommissie is in het bijzonder belast met het toezicht op de interne beheersing, de financiële verslaglegging en de naleving van relevante wet- en regelgeving. De auditcommissie vergaderde in 2018 drie keer. Bij de vergaderingen van de commissie zijn altijd de voorzitter van de raad van bestuur en de directeur financiën aanwezig. Twee keer per jaar is de externe accountant aanwezig bij de RvT en/of auditcommissie. De auditcommissie vergadert doorgaans twee weken voor de vergadering van de RvT en behandelt dan meer diepgaand de in de betreffende vergadering van de RvT te behandelen agendapunten met een bedrijfseconomische component, waarbij de voorzitter van de auditcommissie hierover terug rapporteert aan de RvT.

Bezoldiging

De raad van bestuur en de raad van toezicht worden betaald uit de algemene middelen van Stichting Levvel en worden daar in de jaarrekening verantwoord. In de jaarverantwoording scholen zijn de bezoldigingen niet opgenomen. Bij de stichting is geen sprake van uit publieke middelen gefinancierde topinkomens. De bezoldiging van de raad van bestuur is conform de adviesregeling van de Nederlandse Vereniging van Directeuren in de Zorg (NVDZ) en de Wet Normering Topinkomens (WNT).

 de PI-scholen
meer dan onderwijs

Rijksstraatweg 145
1115 AP Duivendrecht

020 890 19 06
info@pi-scholen.nl
www.pi-scholen.nl